

LJUDSKO GLEDALIŠČE CELJE

GLEDALIŠKI LIST 1947 - 1948

ŠT. 5

V našo umetnost vstopajo heroji, ki so včeraj dali življenje v borbi s sovražniki domovine in nadaljujejo svoje življenje v umetniških likih. To drugo življenje sprejemajo potem, ko se je z resničnostjo zgodovine združila resničnost umetniške generalizacije.

I. Grünberg

Ivan Drev :

TALCI

DRAMSKA KRONIKA
V PETIH DEJANJIH

Premiera 29. XI. 1947 ob 19³⁰

Ponovitev 30. XI. 1947 ob 16

N A S T O P A J O

Ivan Deleja, oče	Avzug Sedej
Helena Deleja, mati	Angela Sadarjeva
Marta Deleja, hči	Marica Frečetova
Rado Deleja, sin	Jože Zagoričnik
Lojzka Primožičeva	Špela Šketova
Zalika Puncerjeva	Bogdana Vrečkova
Tončka Hramčeva	Dragica Pocajtova
Štefka Irmanova	Ančka Leskovškova
Cilka Ježovnikova	Mira Gorjančeva
Ivan Steblovnik, partizan	Branko Gombač
Partizanski kurir	Jurij Dolenc
Albert, šturmfirer	Tone Zorko
Klemen, žandar	Gustav Grobelnik
Weiss, župan	Milan Škof
Holz, gestapovski oficir	Štefan Švegl
Herbert, gestapovec	Zdravko Zagoričnik
Viktor, gestapovec	Jože Podrgajs
Hilda, Holzova tajnica	Fanika Vrečkova
Nemški podoficir	Evgen Burdych
Nemški vojak	Milan Krašovec

PRIZORIŠČA

- I. dejanje: Pri Delejevih
- II. dejanje: Občinski urad
- III. dejanje: Pri Delejevih
- IV. dejanje: Urad Gestapa
- V. dejanje: »Stari pisker« v Celju

Vse v letu 1942

Režiser: Jože Tomažič
Sodeluje: Celjski pevski oktet
Lasuljar: Riko Grobelnik
Razsvetljava: Ivo Umek
Tehnični vodja: Karel Golob

„TALCI“

Ivana Dreva

Dramska kronika »Talci« je sprva imela šest slik; uprizoritev pa je dokazala nujnost, da se v prvem dejanju obe sliki strneta v eno dejanje, kar je delu bilo samo v prid. Avtor je to sam uvidel. Dramo so doslej igrali pod imenom »Marta«. Marta je sicer res v ospredju vsega dogajanja. Ker pa ni Marta sama padla kot okupatorjeva žrtev, temveč poleg nje še pet njenih prijateljev, njeni starši, partizan Ivan, Martin zaročenec Janko, je vsekakor primernejši naslov »Talci«. Tako dá naslov sam višji pojem talcev, ki so skupno delovali in skupno padli kot talci na dvorišču »starega piskra« v Celju dne 22. junija 1942. leta. Z dovoljenjem avtorjevim je torej dramska kronika dobila nov naslov »Talci«, čeprav je pod enakim imenom izšla knjiga — drama Ivana Mraka.

Dramaturško je bilo izvršenih nekaj korektur. Črtan je bil kratek prizor v »starem piskru«, ki je bil vendarle preveč naturalističen; motil bi težko resnobo in razbil vzdušje. Prvotni tekst je imel še epilog; streljanje deklet-talk na odru. Ta prizor je črtan; zgodi se za odrom, čuti je le strele. Mes'o tega prizora je dodana simbolična skupina talcev ob petju žalostinke »Kot žrtve ste padli...« za temnim pajčolanastim zastorom.

Po raznih predstavah je avtor besedilo malenkostno izpremenil v dveh, treh korekturah ter pripravil rokopis za knjigo, ki bo izšla pri Mohorjevi tiskarni še letos.

V tej dramski kroniki se bijeta dva svetova; naš slovenski narodno-osvobodilni proti nacional-socialističnemu okupatorju. Tako so tudi nastopajoče osebe v dveh taborih; zavedni domačini iz Paške vasi ter predstavniki okupatorja od nemškega župana, žandarja in šturmfirerja vermanšafta, pa preko nemških vojakov do gestapovskega oficirja.

Središče dogajanja je pri Delejevih. Hči Marta je zavedno slovensko dekle, ki ima svojega fanta v partizanih; z njim vzdržuje zveze. Vanjo se je zaljubil slovenski odpadnik Albert, šturmfirer vermanšafta. V hišo zahaja ob vsakem času. Ubrani se njegovih obiskov ne morejo. Ena sama njegova beseda zaleže za zapor, taborišče, ali pa »da nas sploh ni več!« kot ugotovi mati Helena. Albert pa svoj položaj hoče izkoristiti, roti Marto, ji grozi, a vse zaman. Isti večer je zadela pravična roka tri nemške ovaduhe domačine. Ti trije umori so znak za pričetek preganjanja zavednih Slovencev v Paški kotlini.

V občinskem uradu se nam razkrivajo podle, prodane duše, bivši jugoslovanski orožnik Klemen kot prava kanclijska podgana, nemški župan Weiss, ki zasleduje svoj cilj, ugoditi vsem uradnim predpisom. Na

predlog orožnika Klemen za prožjanca Drejca, verjetnega morilca onih treh ovaduhov; v zaporu izsili Klemen njegov podpis na prazno polo, ki so jo potem izpolnili sami z imeni nedolžnih. Albert se razgali popolnoma: ker je Marta odbila njegovo ljubezen, ovadi vso njeno rodbino ter še njih sosede in znanke, da aktivno podpirajo partizane, hkrati pa posedujejo najlepša in največja posestva, ki bodo na tak način zaplenjena.

Pri Delejevih so v velikih skrbih, strašna slutnja jih mori in teži, da pridejo vsi pod okupatorski valjar. Marta in Rado sta se odločila, da še isto noč zbežita k partizanom, zadržuje jih le še pomislek, kaj bo s starši. Za njun odhod pa je že prepozno; pred hišo se je ustavil gestapovski avto in v hišo vdor gestapovci ter odženo vse, le sin Rado je malo pred tem pobegnil skozi okno, a so ga pred hišo ujeli.

Gestapovski oficir Holz zaslišuje Marto, mater in očeta. Od njih hoče izsiliti izjavo o priznanju o sodelovanju pri treh umorih. Očeta in mater zopet vržejo v zapor, Marta pa naj bi podpisala izjavo, da je brat Rado v zaporu priznal, da je ubil Ivana Močnika, ovaduha, s čemer bi lahko rešila življenje očetu in materi. V razgovoru izda oficir Holz, da bratu Radu taka izjava ne more več škodovati, ker je bil že ustreljen. Od Marte hoče izvedeti Holz tudi, kje je njen zaročenec Janko, železniški uradnik. Marta pa ne izda ničesar. Njena mladost in lepota zavedeta gestapovca, da bi jo rad rešil zase. Toda Marta ostane trdna in ne podpiše: sledi raje drugim v zapor, v smrt.

V celjskem »starem piskru« čaka pet paških deklet Marto, ki so jo zopet odpeljali k zasliševanju. Gestapovec jo končno sune v celico, kjer obleži; mučili so jo in ji z rok in nog potrgali nohte... Kljub neznošnim mukam in bolečinam ni hotela priznati ničesar, izdati nikogar in podpisati ničesar. Na hodniku se je srečala z Jankom... Slišala je njegov krik, nato strel na dvorišču... Zdaj dekleta vedo, kam gredo. Njih srca vtrepetajo, njih duše se trgajo v solzah ob slovesu.

Marta pa jih bodri: »Dekleta, naša ura je prišla! Zadnja pot je pred nami. Nastopimo jo pogumno! Zavedajmo se, da smo iz onega kota slovenske zemlje, kjer raste zdrav rod! Ubijajo nas, koljejo nas, a izginili ne bomo! Še žive naši fantje, očetje in možje v gozdovih! Ti nas bodo maščevali. Me tega ne bomo doživele, ker naša pot vodi pred cevi pušk, kjer bomo dale svoja mlada življenja... Dekleta, to je naša zadnja, najlepša daritev. Ne gremo v smrt, k daritvi gremo, dekleta! In ta daritev naj bo vdana in srca naša naj bodo vredna te daritve! Naš zadnji pozdrav pa pošljimo naši lepi Savinjski dolini, Paški kotlini, ki je med prvimi na slovenski zemlji rekla: NE! Pošljimo ga našim domačim, če še žive!... Pošljimo ga njim, ki trpajo, se bore in umirajo po naših gozdovih za našo svobodo.

Gestapovci pridejo po nje in jih odženejo. Zalika je še zadnjič videla in objela svojega ženina Ivana; odpeljali so ga pred cevi. Tedaj dekleta zatro svoje solze in s pesmijo na ustnih ponosno nastopijo zadnjo pot, pot na dvorišče »starega piskra«... Streli so pretrgali njih pesem...

Iz razgovora

MED REŽISERJEM IN AVTORJEM »TALCEV«

Kdo ti je dal snov oziroma podatke? Ali si paški domačin?

— Stara kmečka navada je, da se na praznik Vseh svetnikov pogovarjajo o rajnikih. A o kom naj bi govorili o Vseh svetnikih 1945. l., če ne o rajnikih, ki jih je zahtevala doba okupacije in fašističnega nasilja? Preveč sveže so rane, da bi nesrečne žrtve okupacije ne bile glavni predmet vsehsvetniških razgovorov to leto in še dolga leta nato.

O Vseh svetnikih 1945. leta mi je pripovedovala moja svakinja Ivanka o junaški smrti Marte Delejeve. Nikdar ni naša Marta sanjala o tem, da postane junakinja. Sanjala je kvečjemu o ljubezenski sreči v majhnem krogu svoje rodbine; sanjala je kvečjemu o tem, kdaj bo srečna rekla: da. Sanjala je o tem vse dotlej, dokler je okupatorjevo nasilje ni iztrgalo iz njenih sanj, dokler to nasilje ni v njej obudilo zavesti, da ni samo ženska, da je tudi Slovenka, ki se mora boriti zoper tujca, da je tudi človek, ki ne sme dopustiti, da pobesnel sistem gazi vse človeške pravice.

Kdor hoče biti junak, nikdar ne postane junak. Marta ni hotela biti junakinja, a postala je junakinja samo zato, ker je poslušala svoje srce. Postala je junakinja, ker je ostala zvesta sama sebi. Postala je junakinja, kot so v onih dneh postali junaki tisoči in tisoči ponižanih in razžaljenih. Nešteto Martinih usod nahajamo v onih dneh. O njih ne govori kronika, niso še našle svojih zgodovinarjev in mogoče jih nikdar ne bodo našle. Njihov zgodovinar je le ustno izročilo. Vsaka slovenska vas ima takšno Marto, sleherno gorsko naselje jo je rodilo. In zato se njihovo število penje v tisoče.

Pripovedovala mi je svakinja o Vseh svetnikih 1945. leta, kako je naša Marta pred usmrtnitvijo navduševala dekleta. Pripovedovala mi je, kako so dekleta s pesmijo šla v smrt. In pripovedovala mi je, kako je pri komandi: »Feuer!« Marta z ranjenimi rokami in zmečkanimi prsti strgala z oči ruto in zakričala: »Videti hočem, kdo mi jemlje moje mlado življenje!« A ni ga videla. Vojak, ki je stal pred njo, se je zgrudil; ni mogel streljati, ker je bil človek. Ustrelil jo je iz revolverja esesovski podoficir, ki je vodil streljanje.

To sem zvedel o Marti o Vseh svetnikih 1945. leta. Vse ostalo sem kaj kmalu zvedel doma na vasi. Čul sem, kako je ponujal svojo ljubezen vermanovski šturmfirer Albert, ki ga je pozneje zadela partizanska krogla. Čul sem, kako so na občini tehtali posestva in pošiljali talce v Celje. In toliko tega sem čul, da bi bilo snovi za romane in romane. Napisal pa sem samo to kroniko, ne samo v spomin junaške Marte Delejeve, temveč tudi v spomin onih nešteto slovenskih junakinj, ki so postale junakinje samo zato, ker so ostale zveste sami sebi.

Drama obravnava resničen dogodek iz okupacije v Paški dolini; v koliko je dopolnjen s fantazijo ter spremenjen?

— Vse dogajanje v tej kroniki je godovinsko.

Katere osebe so v resnici živele, katere so izmišljene?

— Tudi imena so zgodovinska. Spremenjena so samo imena pri županu, šturmfirerju, žandarju in gestapovcu. To mi je potrdil Martin brat, Stanko, ki sem mu vprav zaradi kontrole resničnosti dogajanja dal pred končno redakcijo dramo v pregled. Seveda so razne scene, zlasti drugo in četrto dejanje, plod moje fantazije. Toda ti ljudje so bili vsi takšni, kot so v drami, s klepetavim žandarjem Klemenom vred. Zgodovinski je tudi nastop Ivana Steblovnika v zadnjem dejanju. Pač pa ni Ivan bodi! deklet dne 22. junija 1942, temveč ob drugi priliki, ko so ga peljali na morišče. Datuma ne vem.

Dogaja se prvo dejanje dne 2. aprila 1942. v Šmartnem ob Paki, zadnje dejanje dne 22. junija 1942 v Celju v »Starem piskru«.

Kateri odri so doslej uprizorili tvojo dramo pod naslovom »Marta« in tvoji vtisi pri raznih gostovanjih?

— Krstna predstava »Marte« je bila v Selnici ob Dravi lani na velikonočni ponedeljek. Znano mi je, da so Selničani gostovali z »Marto« po Dravski dolini. Uprizoril jo je tudi sindikat Pinus-a v Račah in sindikat Železarne Store, ki sta gostovala v raznih krajih. Uprizorila jo je tudi gledališka družina v Paški vasi, kjer je »Marta« imela največ uspeha. Saj obravnava domače zadeve. Uprizorila jo je gledališka družina na Vranskem. Zdi se mi, da so jo uprizarjali tudi drugod. Saj so zahtevali od mene rokopis.

Katera odrska dela si že napisal, kaj še pripravljaš? Kaj obravnavaš v teh delih?

— Ne pripravljam ničesar, ker sem preveč zaposlen v Železarni v Štorah. Ni časa. Kar sem napisal, sem napisal leta 1945., oziroma zasnova že med okupacijo. Igralska družina v Štorah študira sedaj mojo štiridejanko »Suženj zemlje«. Dramo »Tovariš Stane« sem dokončal na zadnjem dopustu. To delo pa leži še v razsolju. Snov obeh dram je vzeta iz dobe okupacije.

Fran Roš:

V domačem kraju „TALCEV“

Bilo je sredi lanskih avgustovskih dni, ko sva z avtorjem »Talcev« (takrat še »Marte«) krenila v njegov domači kraj, v Šmartno ob Paki, kjer so nekoč resnično živeli, snovali in trpeli junaki Drevove drame.

Tedaj so v Šmartnem dajali že tretjo zapovrstno predstavo »Marte«. Kraj, ki je v obsegu svoje nekdanje občine dal v letih 1941 do 1945 nad dve sto žrtev za svobodo, je tudi na zunaj še kazal znake svojega odpora proti okupatorju. Več požganih in porušenih poslopij, ali pa opraskanih od izstrelkov, je razločno pričalo o tem. Saj se je tod bojevala ostra bitka, ko so partizani 12. septembra 1944 prehodno osvobodili ta lepi kraj.

Poškodovano Šmartno lani še ni imelo nove gledališke dvorane, pa se je »Marta« uprizorila pod Irmanovim kozolcem. Ze tretjič zaporedoma je bil obsežni kozolec nabito poln ljudstva, ki se je bilo nabralo od blizu in daleč. Mnogi so hoteli videti igro še drugič in tretjič.

Igralci so bili sami domači, preprosti ljudje. Njihova igra je bila enostavna in je prepričevala s toplim čarom svoje prirodnosti. V glavni vlogi se je odlikovalo mlado in bistro kmečko dekle, močno tudi v težkih viških igre. Gestapovskega oficirja je rafinirano podal avtorjev brat, med vojno borec Rdeče armade. Ves igralski kolektiv je bil na odru skladno povezan in z ljubeznijo predan igri, ki jo je preoblikoval v kos življenja.

Občinstvo je sledilo odrskemu dogajanju globoko predano iluziji, da motri in doživlja še enkrat nasilje in gorje, ki je z njim nacizem hotel utrditi svojo oblast na slovenski zemlji. Pri tem pa je igra pomenjala za to občinstvo še vse več nego za katero koli drugo. Zakaj ta igra mu je obnavljala najtežje dogodke, kar jih je ta njegov domači kraj kdaj koli doživel. Ljudje iz občinstva so poznali skoraj vse osebe, ki so jih zdaj na odru predstavljali igralci in jim je avtor ohranil največkrat celo njihova prava imena. Tako igro je v Šmartnem zaigral samo še okupator tedaj, ko je vstopnino k njej pobral v potoku krvi.

Tako se danes v Drevovi igri močno obnavlja košček domače zgodovine, da ostane živo v nas, česar ne smemo pozabiti. Svoboda, ki smo jo odkupili s tolikimi žrtvami, nam v svoji vrednosti ne sme nikoli pasti.

Zavedno, napredno Šmartno je lahko na marsikaj ponosno, a najbolj na svojo narodno čast, na svoj odpor proti zavojevalcu, na svoje velike žrtve, ki jim je v »Marti« postavljen spomenik. Mrtva je danes večina oseb, ki pa na odru spet oživljajo. Z njimi oživljajo njihova čustva, misli in dejanja, ki jih je vodila zdrava domovinska ljubezen in so prestala preizkušnjo tudi v trpljenju in smrti. Oživlja gestapovski bes, da nam v svarilo še enkrat pokaže svoj spačeni, grozeči obraz.

Ko je Drevova drama stopala v svoj višek, ko so se med sabo poslavljala junaška paška dekleta v zadnjih trenutkih življenja, je pod kozolcem vse zahtelo na glas. Ženice, dekleta, otroci, pa tudi mnogi možje so si brisali rosne oči, kakor da so se še enkrat poslovili od svojih nepozabnih.

V svojem domačem kraju so »Talci« kot prava ljudska igra dosegli globok uspeh. Res je, da je avtor v igri podajal bolj izseke iz dogajanja okoli ene rodbine in njenega kroga, ni pa ustvaril drame s kompliciranim zapletom, z mnogimi raznovrstnimi konflikti, s preračunanimi notranjimi in zunanjimi situacijskimi presenečenji. Avtor je v svojem dramskem delu enostaven, v dialogih pa rad zablesti z dobrimi domislicami.

Po prvih uprizoritvah je Drev svojo »Marto« ponovno pregledal in jo v »Talcih« zdaj z izpremembami postavlja na oder. Dvoma ne more biti o tem, da bodo »Talci« poleg talentov svojega avtorja izpričali svojo dobro notranjo vrednost tudi v Celju.

Fedor Gradišnik:

Zgodovina

celjskega gledališkega življenja

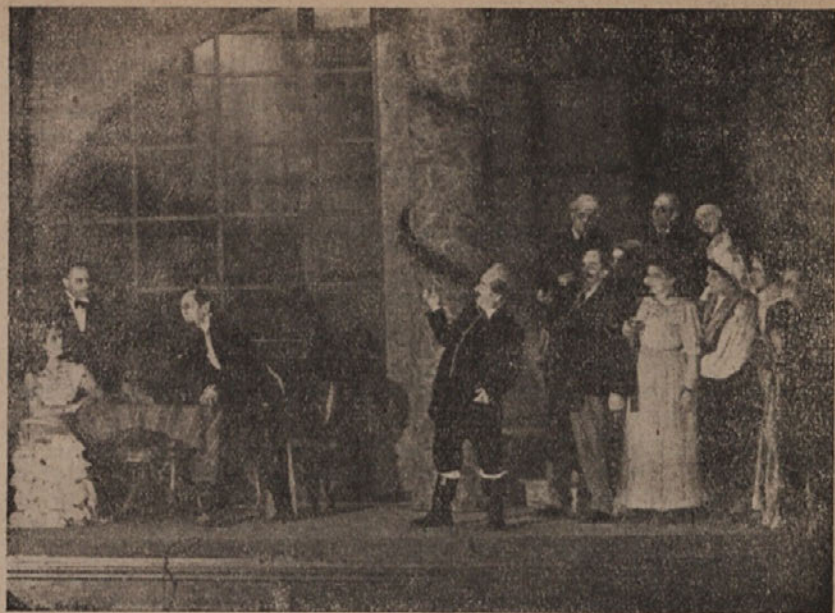
Uvod.

Z ustanovitvijo Ljudskega gledališča v Celju je stopilo pred nas — starejšo gledališko generacijo — več vprašanj, ki se jih moramo kot resni, dolgoletni delavci na polju gledališke dejavnosti dobro zavedati, ker nosimo kot praktiki in kot ljudje, ki smo preživljali razdobja v razvoju celjskega gledališča **odgovornost in dolžnost tudi za nadaljnji vzpon gledališča v novem času.**

Udejstvovanje Celjanov na polju gledališke dejavnosti ima lepo tradicijo in svetlo, zanimivo zgodovino, polno idealnega, požrtvovalnega, neutrudno samo za **dvig ljudske kulture usmerjenega delovanja.** Bili so časi, ko je bilo celjsko slovensko, od samih idealistov vseh stanov omogočeno amatersko gledališče **edina svetla točka na polju ljudsko-prosvetnega dela v vsej Sloveniji.** Bili so časi v naši slovenski kulturno politični zgodovini, **ko niti Ljubljana kot središče in metropola vseh Slovencev ni zmogla slovenske gledališke predstave — idealizem celjskih kulturnih delavcev** pa je v malem provincialnem mestecu Celju, ki je

Kreft »Celjski grofje« (Sezona 1946-47, režija Mr. F. Gradišnik)

Cankar »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«
(Sezona 1946-47, režija Mr. F. Gradišnik)

bilo eksponirano vse do zmage nad nemškim imperializmom in fašizmom kot izhodišče nemškutarske agresije na slovensko ljudstvo, našel med sabo ljudi, ki so v takratnih neznosnih razmerah **rešili čast slovenskega naroda na polju gledališkega udejstvovanja in uprizarjali slovenske predstave v nemškutarskem Celju**. O tem zanimivem razdobju naše kulturno-politične zgodovine, ki pomenja eno najzanimivejših točk **ne samo celjske, temveč vse slovenske gledališke zgodovine**, bomo obširneje govorili v tem našem razmotrivanju.

Prišli so še drugi časi v zgodovini celjskega gledališkega življenja, ki niso nič manj zanimivi od tega. Bilo je razdobje, ko je morala utihniti slovenska beseda ne samo v Celju, temveč v vsej Sloveniji — toda ne pod avstro-germanskim režimom pred prvo svetovno vojno — temveč v tako imenovani svobodni Jugoslaviji petojanuarskega režima. Bili so to časi, ko so se trgali iz šolskih knjig biseri slovenske literature — spisi Ivana Cankarja — ko so cenzurne razmere onemogočale uprizarjanje najprogresivnejših dramskih del slovenskih pisateljev (Kreftove drame: »Kreature«, »Celjski grofje«, »Velika puntarija« itd. — **takrat so se zopet v Celju znašli ljudje, ki so s svojim idealizmom in s svojo ljubeznijo do gledališča in do slovenske svobodne besede kljub vsemu našli pot, da je prišel progresivni slovenski kulturno-politični program do polnega izraza.**

Takšnih in podobnih izgledov idealizma celjskih gledališnikov bomo našli v zgodovini našega gledališča še več in upam, da bodo sledili mojim izvajanjem tako starejši, v prvi vrsti pa mlajši in najmlajši moji tovariši — prvi se bodo spominjali z zadoščenjem tistih težkih, a lepih časov, ki smo jih skupno preživljali v eni sami želji: **delati požrtvovalno za dvig ljudske prosvete** — drugi, naši mladi, pa bodo našli v teh mojih razglabljanjih pobudo za še požrtvovalnejše delovanje, ki jim je v današnjih časih svobode in demokratizma s podporo ljudske oblasti vsestransko omogočeno in zagarantirano. Zavedati se morajo samo enega: mnogo jih je, ki imajo veselje do gledališča, ker jih vabi čar luči, čar drugega sveta, gledališče kot tako, kakršnega si predstavljajo v svoji mladostni fantaziji — **toda gledališče in odrsko udejstvovanje ni šala in zabava, ni shajališče za romantične avanture, temveč institucija, ki zahteva od vsakega popolno predanost, celega človeka, vse polno odrekanja in samozatajevanja, izgubo prostega časa, resnosti, discipline in učenja** — z eno besedo: nič prijetnega v običajnem smislu življenja, toda vse polno užitka in neslutene sreče za onega, ki je z dušo in srcem pri stvari.

V prvi vrsti tem mladim tovarišem in tovarišicam je namenjena ta moja študija, da bodo iz zgodovine celjskega gledališča črpali naukov za sebe in za čim lepši razvoj in napredek ljudskega gledališča v Celju.

(Dalje v prihodnji številki)

ZAPISKI

»Zaboravit nečemo omladinsku prugu!« Mladinska proga je dograjena. Dne 16. novembra je prepeljal vlak prvokrat novozgrajeno progo Samac—Sarajevo, ki jo mlada generacija poklanja našim narodom kot del svojega doprinosu k petletnemu planu. V prizadevanju za dvig kulturne ravni in vseh oblik kulturno-prosvetnega dela na progi je bil v sporazumu s komitejem za kulturo in umetnost med drugimi izdelan načrt za gostovanje gledaliških in umetniških skupin na progi. Tako je na progi gostovalo 131 gledaliških in kulturno umetniških skupin, ki so dale 1007 prireditev. Da so dosegli takšen rezultat, je pripisovati temu, da so mnoge skupine nastopale dvakrat do trikrat na dan. Med temi je bil tudi naš igralski kolektiv.

Fraňa Roša komedija »Mokrodolci«, politična satira na predvojni protiljudski režim, kot »nadaljevanje Cankarjevih političnih oderskih tekstov, prikazanih s sodobnimi očmi opazovalca ustvarjalca«, ki je doživela svojo krstno predstavo (27. aprila 1946) na našem odru in po pisanju kritike »s tem tudi pot po ostalih slovenskih odrih«, je pred kratkim doživela novo uspešno uprizoritev tudi v Sentjakobskem gledališču v Ljubljani. Pod dobro in realistično režijo Mirana Petrovčiča so šentjakobski igralci ustvarili zelo dobro, mestoma z veliko umetniško silo podane like. Predstavi je prisostvoval tudi avtor sam, ki je pozdravljen s šentjakobčanom lastnimi simpatijami prejel lep lovorjev venec.

Naše gledališko vodstvo je zadnji čas prejelo v oceno in uprizoritev naslednje novitete: Drev Ivan »Sužnji zemlje« in »Tovariš Stane«, Anton Pesek »Tovariši s Haloz«, Anton Mehle (Senožeti-Dol pri Ljubljani) »Herojinja Marta« trodejanka in »Zvestoba v viharju« žaloigra v štirih dejanjih ter Vjctor Hugo-Dora Poljančeva »Notredamska cerkev v Parizu« 4 dejanja.

Zaradi prezaposlenosti z repertoarnim delom, trenutno še ni bilo časa predlaganih del pregledati in ugotoviti njih vrednost. Toda, če so avtorji sledili napotku Filipa Kalana (O Borovih odrskih poizkusih, Zbornik 1945, str. 243): »Ustvari pestro življenje na odru in vrzi v to življenje množico slikovitih figur — toda zajemi to življenje tudi v vsej njegovi človeški dragocenosti! Samo tako si zagotoviš trajno sožitje z ljudstvom. Samo v tem primeru bodo ljudje prisluhnili vsaki tvoji poetični izpovedi, pa bodi ta izpoved še tako nehrupna, še tako rahla, nežna, intimna« — potem bodo tudi omenjena dela doživela uprizoritev in žela uspeh na odru.

Od predlaganih del je bila avtorju »Tovarišev iz Haloz« ob priliki letošnjega natečaja Ministrstva za prosveto LRS za ljudske igre, pesmi itd. podeljena nagrada v znesku 2000 din. Po oceni (Obzornik št. 4—5) so »Tovariši iz Haloz« široko zamišljena igra, v kateri je avtor hotel prikazati življenje in delo Haložanov pred vojno, med vojno in prvo leto po vojni. Po mnenju ocenjevalca bi avtor »mogel nekaj prizorov privedi tako, da bi jih lahko igrali kot odrsko reportažo.«

Naše redno delo bomo nadaljevali z uprizoritvijo Žižkove dramatizacije »Miklove Zale« v režiji Jožeta Tomažiča. Datum njene uprizoritve bo odvisen od hitrosti izdelave nove scenerije, kakor si jo je za to priliko zamislil mariborski scenograf Vladimir Rijavec. Za »Miklovo Zalo« pride po 20 letih na vrsto zopet Shakespearjev »Othello« v režiji Mr. Gradišnika. Zadnja uprizoritev »Othella« je bila namreč v Narodnem domu leta 1927 z Mr. F. Gradišnikom v naslovni vlogi. Od takrat pa do danes so isti igralci uprizorili 1930. »Macbetha«, nato ljubljanska drama »Kar hočete« in 1932. Celjski studio (rež. Milan Košič) »Sen kresne noči« na prostem v Mestnem parku.

Popravek

V članku »Nekaj besed o sovjetski dramatiki in gledališču« na strani 10 in 11 3—4 številke 1947—48 se je vrinilo nekaj napak, ki pačijo smisel.

3. odstavek: namesto sovjetskih naporih — beri gigantskih naporih.
namesto kongres shakespeareologa — beri kongres shakespeareologov
namesto Korejčuk — beri Kornejčuk
namesto Arbusov — beri Arbuzov
namesto Astislavski — beri Mstislavski
5. odstavek: namesto Limonovlje — beri Simonovlje
7. odstavek: namesto Sama na sebi pač ne škoduje umetniška vrednost dela — beri Sama na sebi pač ne škoduje umetniški vrednosti dela (namreč aktualnost).

**Delavsko nameščenska
POTROŠNIŠKA zadruga**
z o. j. Celje:

s 7 obrati specerijske trgovine
z 1 manufakturo in galanterijo
3 pekarni in 2 gostilni

Okrajna poslovna zveza
Celje-okolica
NPZ r. z. z o. j.
Celje, Vodnikova 2

Poslužujte se brezgotovinskega
prometa preko

Narodne banke FLRJ
podružnica Celje

Tovarna emajlirane posode
Celje

Gradimo v miru boljše
bodočnost.

Celjska mestna hranilnica

Sprejema vloge in daje posojila

Lekarna »Pri Križu«

Mr. Fedor Gradišnik

CELJE, Stanetova 15

Hotel
E V R O P A
Celje

MLO točilnica
Celje, Kidričeva 2

MLO gospodarska podjetja

»KRISTALIJA«
Celje

MLO gospodarska podjetja
Celje V. Oblačilne delavnice.

»AMI« tovarna bleščic, trakov
in okraskov za narodne noše

**Kolodvorska restavracija
v Celju**

nudi vedno vsem potnikom
topla in mrzla jedila

Silvo in Ida Krelj

VINKO KUKOVEC-nasl.

mestni tesarski mojster
žaga in lesna trgovina

CELJE-LAVA, Telefon 242

R. GROBELNIK

gledališki frizer in brivec

CELJE, Kocenova 2

Prvovrstne portrete izvršuje

F O T O

» P E L I K A N «

CELJE, Razlagova 1

ANTON LEČNIK

urar

CELJE, Tomšičev trg

JOSIP JAGODIČ

železnina-špecerija

CELJE, Gubčeva 2

FR. STRUPI, CELJE

zaloga stekla in porcelana

FRANJO VEHÓVAR

stavbno in umetno mizarstvo

CELJE, Kersnikova ulica 17

Foto-parfumerija

vata, kemikalije, gumi,
galanterija

BOŽIČ DRAGO, CELJE

Prešernova ulica 11

Hotel

» P O Š T A «

Celje

JOŽICA LESKOVŠEK

kemična čistilnica

CELJE, Ipavčeva ulica 14

J. GOLMAJER

CELJE

F. S. LUKAS, CELJE

liker, rum, brandi, žganje

IGNAC ŠIMENC

Izdelovanje krtač in čopičev,
trgovina z galanterijo, pletar-
skim in tesnim blagom

CELJE, Tomšičev trg 17

AGREŽ IVANA

trgovina sadja in zelenjave

CELJE, Stanetova ulica 10

AVGUST ŠTOK

splošno kleparstvo in
vodovodne instalacije

CELJE, Aškerčeva 5, telef. 218

TISKARNA DRUŽBE SV. MOHORJA V CELJU
TISKOVNA IN PRODUKTIVNA ZADRUGA Z OMEJENIM JAMSTVOM